

Государственное учреждение образования
«Средняя школа № 24 г. Борисова»

*Кирилло-Методиевские чтения «Аллея героев»
«Міхаіл Ільіч Марозаў. Наш гераічны зямляк»
(секция «Я помню, я горжусь»)*

*Автор: Загородняя Алина, Дружинина Дарья,
Демьянов Артур, Панковец Евгений, Прохревич
Юлия, 6 «В» класс*

*Руководитель: Смирнова Марина Георгиевна,
учитель белорусского языка и литературы*

У гісторыі кожнай краіны ёсць падзеі, якія не павінны быць забыты нашчадкамі. Сярод такіх падзей важнае месца займае Вялікая Айчынная вайна. У гэтым годзе мы святкуем 75 год Перамогі над фашысцкай Германіяй. Наш горад Барысаў з самага пачатку свайго існавання выконваў важнае стратэгічнае назначэнне. Не стаў выключэннем і час Вялікай Айчыннай вайны, калі Барысаў з'яўляўся цэнтрам акругі. Тут размяшчаўся вялікі гарнізон, склады, лагер ваеннапалонных, нават шпіёнская разведвальная школа “Сатурн”, дзе рыхтавалі дыверсантаў для ўкаранення ў партызанскія атрады. Шмат падпольшчыкаў і партызан змагаліся ў горадзе і яго ваколіцах. А таксама тысячы ўражэнцаў Барысаўшчыны біліся з фашысцкай навалай у радах Чырвонай арміі, абараняючы іншыя землі. Дзесяці нашым землякам прысвоена ганаровае званне Героя Савецкага Саюза. Мы, як удзячныя нашчадкі, помнім іх подзвігі і захоўваем памяць аб тых, хто аддаў сваё жыццё за нас.

У нашай школе ў мінулым годзе бала пасаджана туевая алея памяці. Мы сваё дрэўца пасадзілі ў гонар Героя Савецкага Саюза Міхаіла Ільча Марозава.

Міхаіл Ільч Марозаў нарадзіўся 24 студзеня 1922 года ў горадзе Барысаве ў сям'і рабочых. Пасля заканчэння Барысаўскага педагагічнага вучылішча ў 1939 годзе працаваў настаўнікам у сельскай школе. У маі 1941 года быў

прываны на службу ў Рабоча-сялянскую Чырвоную
Армію. У 1942 ён скончыў Сумскае артылерыйскае
вучылішча.

Да жніўня 1943 года старшы лейтэнант Міхаіл Марозаў камандаваў 1-й батарэяй 886-га артылерыйскага палка 322-й стралковай дывізіі 17-га гвардзейскага стралковага корпуса 13-й арміі Цэнтральнага фронту. Вызначыўся падчас вызвалення Украінскай ССР. Батарэя Марозава з баямі ў жніўні-верасні 1943 года прайшла каля 450 кіламетраў, знішчыўшы 3 артылерыйскія гарматы, 1 мінамёт, 2 кулямёты, 7 аўтамашын, каля 460 салдат і афіцэраў праціўніка, адбіла пяць нямецкіх контратак. У баях на рацэ Сейм Марозаў быў паранены, але застаўся ў страю.

У канцы верасня 1943 года батарэя Марозава заняла агнявыя пазіцыі за два кіламетры ад Дняпра на поўнач ад Кіева. Фашысты лічылі сваю абарону непрыступнай крэпасцю: закапаныя ў зямлю танкі, некалькі ліній траншэй, мінныя палі і мноства агнявых пунктаў. Да ракі падышлі ноччу. З наступленнем цемнаты стралковая рота на дошках, бярвеннях і рыбацкіх лодках пачала пераправу. Вораг маўчаў. Здавалася, процілеглы бераг пусты, але цішыня гэта была падманнай. Да світання гарматы, снарады батарэі Марозава пераправіліся на правы бераг Дняпра. Фашысты, убачыўшы на сваім беразе нашу пяхоту, адкрылі ураганны агонь. Не здагадваючыся, што ў іх пад бокам савецкія гарматы, гітлераўцы кінуліся ў атаку. Батарэя Марозава сустрэла іх агнём. Пад яе прыкрыццём яшчэ адзін

батальён пачаў пераправу. Сілы абаронцаў павялічваліся. Але ўзмацніўся і націск ворага. У бой уступілі яго авіяцыя, танкі, самаходкі. Ад разрываў снарадаў і бомбаў кіпела дняпроўская вада. Гітлераўцы некалькі разоў кідаліся ў контратакі, але батарэя Марозава мужна адбівала іх.

Як толькі сцямнела, на правы бераг пераправіліся новыя часці. Пачалося начное наступленне. Марозаў, добра ведаючы размяшчэнне ворага, упэўнена карэкціраваў агонь батарэі, забяспечваючы поспех наступлення. Немцы кінуліся ў апошнюю контратаку. Наступала 6 танкаў і 2 роты аўтаматчыкаў. Тры танкі былі ва ўпор расстраляны артылерыстамі Марозава, два – спалены пехацінцамі. І толкі адной “пантэры” ўдалося павярнуць назад.

18 лістапада батарэі Марозава давялося вытрымаць цяжкі бой з варожымі танкамі недалёка ад горада Карастышава на Украіне. Батарэя атрымала задачу не прапусціць фашысцкія танкі на шашу Кіеў-Жытомір. У гэтым баі, у час якога былі знішчаны дзясяткі варожых танкаў, батарэя Марозава апынулася ў тыле ворага. Артылерысты адступілі ў глыб лесу, каб выйсці з акружэння. Яны з цяжкасцю пераадольвалі балота і нарэшце выйшлі да ракі. Тут батарэю заўважылі фашысты. Завязалася перастрэлка. Ён прымае рашэнне – падзяліць батарэю на тры групы, адну з іх узначаліў сам.

Задача была выйці да лініі фронту і злучыцца са сваімі. Больш групы Марозава ніхто не бачыў.

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 16 кастрычніка 1943 года за «паспяховае фарсіраванне ракі Дняпро на поўнач ад Кіева, трывалае замацаванне плацдарма на заходнім беразе р. Дняпро і праяўленыя пры гэтым адвагу і геройства» старшы лейтэнант Міхаіл Марозаў быў удастоены высокага звання Героя Савецкага Саюза. Ордэн Леніна і медаль «Залатая Зорка» ён атрымаць не паспеў, так як 18 лістапада таго ж года прапаў без вестак у баях пад Карастышавым.

У гонар Марозава Міхаіла Ільча названы вуліцы ў г. Луцку (Украіна) і на Радзіме ў г. Барысаве.

Сям'я Міхаіла Ільча даведалася пра яго подзвігі толькі ў 1950 годзе. У 80-х гадах мінулага стагоддзя яго імя было знойдзена на брацкіх могілках у г. Луцку Валынскай вобласці на Украіне.

Вайна - надзвычай складаны і жорсткі час. Людзі змагаліся супраць агульнага ворага. І не важна, за які горад якой дзяржавы яны аддалі сваё жыццё. Радзіма, як і маці, захоўвае памяць пра сваіх дзяцей.

